

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Запорізька політехніка»
Кафедра «Політологія та загальноправові дисципліни»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан юридичного факультету
Юрій ФІЛЕЙ

« 29 » 08 2025

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ГОСПОДАРСЬКЕ ТА АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО

(шифр та назва навчальної дисципліни)

освітня програма Управління проектами
(назва освітньої програми)

спеціальність 073 «Менеджмент»
(код і найменування спеціальності)

галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
(шифр і назва галузі знань)

ступінь вищої освіти Бакалавр
(назва ступеня вищої освіти)

2025 рік

Програма з дисципліни «Господарське та адміністративне право»

спеціальність 073 «Менеджмент»

освітня програма Управління проектами

Розробник: Кириченко Юрій Вікторович, завідувач кафедри «Політологія та загальноправові дисципліни», доктор юридичних наук, професор

Програма погоджена:

Завідувач кафедри,

на якій виконується освітній компонент

Юрій КИРИЧЕНКО

29 серпня 2025

Гарант освітньої програми

Наталія ЛЕВЧЕНКО

29 серпня 2025

Схвалено науково-методичною комісією факультету бізнес-технологій та економіки

Протокол від 29 серпня 2025 № 1

Голова науково-методичної комісії

Олена ВАСИЛЬЄВА

29 серпня 2025

1. Опис навчальної дисципліни

Обов'язковий освітній компонент	
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність	073 «Менеджмент»
Обмеження щодо форм навчання	Без обмежень

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів	4,5	
Модулів	1	-
Змістових модулів	2	-
Семестр	6	6
Загальна кількість годин	135	
з них аудиторних:	42	10
<i>лекції</i>	28	6
<i>практичні</i>	14	4
<i>лабораторні</i>	-	-
з них самостійної роботи:	93	125
Заняття на тиждень	2	-
Індивідуальні завдання	-	-
Форма контролю	залік	
Курсова робота (проект) (загальний обсяг)	-	

2. Мета навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Господарське та адміністративне право» є оволодіння комплексними знаннями та формування стійких умінь і практичних навичок щодо використання та застосування правових норм, які регулюють відносини у сфері господарювання та державного управління, а також формування вмінь та навичок здійснення конкретних видів адміністративної діяльності.

3. Завдання навчальної дисципліни

Основним завданням навчальної дисципліни «Господарське та адміністративне право» є:

- розвинення творчого правового мислення здобувачів вищої освіти;
- оволодіння здобувачами вищої освіти систематизованими теоретичними знаннями з основних питань господарського та адміністративного права;
- виховання у здобувачів вищої освіти поважного ставлення до національного та міжнародного законодавства у сфері господарювання та державного управління;
- вміння самостійно аналізувати національне законодавство у сфері господарювання та державного управління, практиці його застосування;
- вміння грамотно оцінювати юридичні факти та вільно орієнтуватися в сучасному правовому полі України;
- вміння узагальнювати різні погляди вчених та забезпечення ефективного регулювання цих процесів з боку держави;
- вміння застосовувати відповідні правові норми щодо притягнення до юридичної відповідальності суб'єктів господарювання за порушення господарського та адміністративного законодавства;
- виховання високого рівня правової свідомості, поважного ставлення до Конституції та законів України;
- формування правової культури та відповідальності за результати прийнятих управлінських рішень.

4. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни

Пререквізити: розуміння основних понять і категорій у сфері господарювання і управління, складових управлінської діяльності, дотримання принципу верховенства права, прав і свобод людини і громадянина.

Постреквізити: вміння самостійно аналізувати національне законодавство України у сфері господарювання та державного управління; застосовувати у повсякденному житті та в практичній діяльності положення норм Конституції, господарського та адміністративного законодавства України; використовувати отримані знання при вирішенні практичних питань майбутньої професійної діяльності; вміння розробляти господарські договори з дотриманням процесуальних вимог.

5. Характеристика навчальної дисципліни

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 14. Здатність працювати у міжнародному контексті.

Спеціальні компетентності:

СК6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

СК9. Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань.

СК11. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.

СК13. Розуміти принципи і норми права та використовувати їх у професійній діяльності.

Очікуванні програмні результати навчання:

ПРН1. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ПРН9. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи.

ПРН11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.

ПРН12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.

6. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальні положення господарського права

Тема 1. Поняття господарського права

Предмет господарського права. Мета і принципи господарського права. Методи господарського права. Система господарського права.

Господарські відносини. Сфера господарських відносин. Господарсько-виробничі відносини. Організаційно-господарські відносини. Внутрішньогосподарські відносини. Розмежування відносин у сфері господарського права з іншими видами відносин.

Господарська діяльність. Господарська комерційна діяльність (підприємництво). Систематичність, ініціативність, самостійність, ризиковість. Види підприємництва за різними ознаками. Організаційні форми підприємництва. Принципи підприємництва. Некомерційна господарська діяльність. Некомерційна господарська діяльність. Господарче забезпечення діяльності негосподарюючих суб'єктів.

Поняття, система та особливості господарського законодавства. Конституційні основи господарювання. Господарський та інші кодекси. Законодавче забезпечення правового регулювання господарської діяльності. Нормативно-правові акти Президента, Кабінету Міністрів України та інших органів державної влади та місцевого самоврядування, що регулюють господарські відносини. Міжнародні договори та інші акти міжнародного права в системі регулювання господарських відносин у сфері господарювання.

Локальні правові акти, що регулюють відносини у сфері господарювання.

Тема 2. Суб'єкти господарювання

Учасники господарських відносин. Визначення та ознаки суб'єктів господарювання. Господарська компетенція (сукупність господарських прав та обов'язків).

Види суб'єктів господарської діяльності. Господарські організації: юридичні особи, створені відповідно до Цивільного кодексу України; державні, комунальні та інші підприємства, створені відповідно до Господарського кодексу; інші юридичні особи, що здійснюють господарську діяльність та зареєстровані в установленому законом порядку.

Фізичні особи – підприємці: громадяни України, іноземці та особи без громадянства, що здійснюють господарську діяльність та зареєстровані відповідно до закону як підприємці.

Відокремленні підрозділи суб'єктів господарювання – філії, представництва та інші відокремлені підрозділи (без статусу юридичної особи).

Утворення суб'єктів господарювання. Установчі документи. Державна реєстрація суб'єктів господарської діяльності. Припинення суб'єктів господарювання. Загальний порядок ліквідації суб'єктів господарювання. Порядок розрахунків з кредиторами у разі ліквідації суб'єктів господарської діяльності.

Тема 3. Господарські зобов'язання

Поняття господарського зобов'язання. Зобов'язана сторона (у тому числі боржник). Виконання обов'язку.

Основні види господарських зобов'язань. Майново-господарські зобов'язання. Організаційно-господарські зобов'язання. Соціально-комунальні зобов'язання суб'єктів господарювання. Публічні зобов'язання суб'єктів господарювання.

Підстави виникнення господарських зобов'язань.

Загальні умови виконання господарських зобов'язань. Виконання господарського зобов'язання третьою особою. Передача (делегування) прав у господарських зобов'язаннях. Виконання господарських зобов'язань, у яких беруть участь кілька зобов'язаних суб'єктів.

Місце виконання господарського зобов'язання. Виконання грошових зобов'язань. Забезпечення виконання господарських зобов'язань. Банківська гарантія забезпечення виконання господарських зобов'язань. Загальногосподарські (публічні) гарантії виконання зобов'язань. Загальні умови припинення господарських зобов'язань.

Припинення господарського зобов'язання виконанням або зарахуванням. Припинення господарського зобов'язання за згодою сторін чи у разі поєднання його сторін в одній особі. Припинення господарського зобов'язання у разі неможливості виконання. Розірвання господарського зобов'язання.

Недійсність господарського зобов'язання. господарського зобов'язання недійсним.

Тема 4. Господарський договір

Наслідки визнання. Загальні умови укладання договорів, що породжують господарські зобов'язання. Господарсько-договірні зобов'язання.

Зміст договору. Вільне волевиявлення. Примірні договори. Типові договори.

Істотні умови господарського договору. Предмет договору (найменування (номенклатура, асортимент) та кількість продукції (робіт, послуг), а також вимоги до їх якості). Ціна договору. Строк дії договору.

Загальний порядок укладання господарських договорів. Форма єдиного документа, підписаного сторонами та скріпленого печатками.

Спрощений спосіб укладення господарських договорів (шляхом обміну листами, факсограмами, телеграмами, телефонограмами тощо, а також шляхом підтвердження прийняття до виконання замовлень).

Проект договору. Протокол розбіжностей. Протокол узгодження розбіжностей, листи, телеграмами, телетайпограмами, що підтверджують досягнення сторонами згоди щодо умов договору.

Особливості укладання попередніх договорів.

Особливості укладання господарських договорів за державним замовленням. Державний контракт.

Особливості укладання господарських договорів на основі вільного волевиявлення сторін, примірних і типових договорів.

Особливості укладання господарських договорів на біржах, ярмарках та публічних торгах.

Укладання організаційно-господарських договорів.

Укладання господарських договорів за рішенням суду.

Порядок зміни господарських договорів. Порядок розірвання господарських договорів.

Змістовий модуль 2. Загальні положення адміністративного права

Тема 5. Поняття адміністративного права

Поняття адміністративного права. Предмет та метод адміністративного права. Адміністративне право як галузь права, навчальна дисципліна та наука. Система та джерела адміністративного права.

Поняття адміністративного договору. Види адміністративних договорів.

Поняття і структура адміністративно-правових норм. Функції адміністративно-правових норм. Гіпотеза, диспозиція та санкція як складові елементи адміністративно-правової норми. Види адміністративно-правових норм.

Взаємозв'язок адміністративного права з іншими галузями права.

Тема 6. Сутність державного управління

Поняття та види управління. Загальна характеристика державного управління. Державне управління як форма прояву виконавчої влади. Принципи державного управління. Порівняльна характеристика державного та громадського управління. Державне управління в умовах проведення в Україні адміністративної реформи.

Тема 7. Суб'єкти адміністративного права

Поняття та види суб'єктів адміністративного права. Основи адміністративно-правового статусу фізичних осіб. Об'єднання громадян як суб'єкти адміністративного права. Адміністративно-правовий статус Президента України. Адміністративно-правовий статус органів місцевого самоврядування. Поняття, ознаки та види органів виконавчої влади.

7. Орієнтовний розподіл навчального часу

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усьог о	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1.												
Тема 1. Поняття господарського права	16	4	2	-	-	10				-	-	
Тема 2. Суб'єкти господарювання	21	4	2	-	-	15			-	-	-	
Тема 3. Господарські зобов'язання	21	4	2	-	-	15		-	-	-	-	
Тема 4. Господарський договір	21	4	2	-	-	15						
Разом за змістовим модулем 1	79	16	8	-	-	55				-	-	
Змістовий модуль 2. Основні питання захисту прав споживачів												
Тема 5. Поняття адміністративного права	16	4	2	-	-	10		-	-	-	-	
Тема 6. Сутність державного управління	21	4	2	-	-	15		-	-	-	-	
Тема 7. Суб'єкти адміністративного права	19	4	2	-	-	13		-	-	-	-	
Разом за змістовим модулем 2	56	12	6	-	-	38		-	-	-	-	
Усього годин	135	28	14	-	-	93				-	-	

8. Види навчальних занять та їх орієнтовний зміст

№ з/п	Тема	Вид занять	Орієнтовний зміст
1	Тема 1. Поняття господарського права	лекція	Питання за планом
		практичне	Обговорення теоретичних питань щодо поняття та сутності господарського права України, юридичного розмежування відносин у сфері господарювання з іншими видами правовідносин, системи господарського законодавства
2	Тема 2. Суб'єкти господарювання	лекція	Питання за планом
		практичне	Обговорення теоретичних питань щодо поняття, ознак та видів суб'єктів господарювання в Україні
3	Тема 3. Господарські зобов'язання	лекція	Питання за планом
		практичне	Обговорення теоретичних питань щодо становлення інституту господарського зобов'язання, його визначення, ознак та видів.
4	Тема 4. Господарський договір	лекція	Питання за планом
		практичне	Обговорення теоретичних питань щодо поняття, ознак та форм господарського договору, класифікації господарських договорів
5	Тема 5. Поняття адміністративного права	лекція	Питання за планом
		практичне	Обговорення теоретичних питань щодо поняття, предмету та методу адміністративного права, його системи та джерел
6	Тема 6. Сутність державного управління	лекція	Питання за планом
		практичне	Обговорення теоретичних питань щодо поняття та ознак державного управління, принципів державного управління, а також

			співвідношення понять “державне управління” та “виконавча влада”
7	Тема 7. Суб’єкти адміністративного права	лекція	Питання за планом
		практичне	Обговорення теоретичних питань щодо поняття суб’єктів адміністративного права, адміністративно-правового статусу Президента України, органів виконавчої влади як суб’єктів адміністративного права

9. Форми та методи контролю

Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Запорізька політехніка» контрольні заходи включають в себе поточний, проміжний та підсумковий контроль. У процесі вивчення навчального матеріалу дисципліни «Господарське та адміністративне право» використовуються наступні форми контролю:

1. Поточний контроль – охоплює визначені програмою освітнього компоненту контрольні заходи, що відбуваються під час проведення практичних занять з метою перевірки рівня знань здобувачів вищої освіти на етапі первинного засвоєння навчального матеріалу, який охоплюється темою лекційного та практичного занять, умінь самостійно опрацювати навчально-методичну літературу, здатність осмислити зміст вивчаємої теми, умінь публічно чи письмово подати певний матеріал, а також завдань самостійної роботи. Результати поточного контролю враховуються науково-педагогічним працівником при визначенні результатів проміжного контролю.

2. Проміжний контроль – використовується при визначенні підсумкової оцінки з освітнього компонента і засвідчує здобуття певних результатів навчання та рівень цих результатів. При цьому позитивні оцінки з визначених програмою освітнього компонента контрольних заходів є необхідною умовою для отримання здобувачем вищої освіти підсумкового контролю.

3. Підсумковий контроль – здійснюється у формі семестрового заліку з навчальної дисципліни та визначається за результатами поточного і проміжного контролю, і не передбачає проведення окремого заходу та присутності здобувача вищої освіти.

10. Критерії оцінювання результатів навчання

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти здійснюється за результатами підсумкового контролю. При цьому оцінка підсумкового контролю визначається за двобальною шкалою «зараховано – не зараховано».

Під час контролю враховуються наступні види робіт:

- виконання практичних завдань, підготовка рефератів – до 40 балів;

- поточний, проміжний контроль – до 40 балів;
- наукова діяльність (участь у науковій кафедральній темі, у науково-практичних конференціях, в університетському «Тиждень науки», у написанні наукових статей тощо) – до 20 балів.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти при поточному оцінюванні знань (залік)

Поточне тестування та самостійна робота							Підсумковий тест (залік)	Сума
Змістовий модуль 1,2								
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	100	зараховано
10	15	15	15	15	15	15		

T1, T2 ... T7 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
60 – 100	60 – 100	зараховано
1-59	незадовільно	не зараховано

11. Політика курсу

Політика дедлайнів передбачає не лише присутність здобувача вищої освіти на лекціях і практичних заняттях, а й його активну роботу. У разі невідвідування занять без поважних причин, здобувач вищої освіти зобов'язаний опрацювати навчальний матеріал шляхом підготовки та захисту реферату за пропущеною темою занять.

Політика дотримання академічної доброчесності полягає у запровадженні положень норм чинного законодавства України, зокрема Закону України «Про запобігання корупції» від 14 жовтня 2014 року в науково-дослідній сфері та освітнього процесу, правил Кодексу академічної доброчесності Національного університету «Запорізька політехніка» та дотриманні стандартів чесної й високопрофесійної діяльності науково-педагогічних працівників кафедри та здобувачів вищої освіти.

Під час вивчення навчальної дисципліни кожен здобувач вищої освіти повинен дотримуватися етичних принципів і цінностей академічної доброчесності, при цьому

він зобов'язаний з повагою та толерантністю ставитися до всіх членів академічної спільноти. Так, з метою забезпечення довіри до результатів навчання здобувач вищої освіти повинен виконувати контрольні роботи самостійно, при цьому не допускається залучення при розв'язанні індивідуальних занять інших осіб. У разі виявлення ознак академічного плагіату, а також самоплагіату, фабрикації, фальсифікації, списування, обману, зазначена робота не зараховується і навчальна дисципліна не вважається зарахованою.

За порушення академічної доброчесності здобувач вищої освіти може бути притягнутий до академічної відповідальності, а саме: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, залік тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; позбавлення академічної стипендії тощо; відрахування з університету, що застосовується у випадку систематичних грубих порушень і лише після того, як не дали ефекту інші заходи впливу.

12. Методичне забезпечення

Навчально-методичне забезпечення дисципліни «Господарське та адміністративне право» включає: опорні конспекти лекцій викладача; підручники і навчальні посібники; нормативно-правові акти; навчально-методичний комплекс для здобувачів денної та заочної форми навчання, який складається з програми навчальної дисципліни «Господарське та адміністративне право», методичних рекомендацій щодо підготовки здобувачів до практичних занять та написання рефератів; методичних рекомендацій щодо організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти та підготовки до проміжного і підсумкового модульного контролю (заліку); переліку питань, що виносяться на залік; списку рекомендованої літератури.

1. Курс лекцій з навчальної дисципліни «Господарське та адміністративне право».

2. Програма навчальної дисципліни «Господарське та адміністративне право».

3. Силабус з навчальної дисципліни «Господарське та адміністративне право».

він зобов'язаний з повагою та толерантністю ставитися до всіх членів академічної спільноти. Так, з метою забезпечення довіри до результатів навчання здобувач вищої освіти повинен виконувати контрольні роботи самостійно, при цьому не допускається залучення при розв'язанні індивідуальних занять інших осіб. У разі виявлення ознак академічного плагіату, а також самоплагіату, фабрикації, фальсифікації, списування, обману, зазначена робота не зараховується і навчальна дисципліна не вважається зарахованою.

За порушення академічної доброчесності здобувач вищої освіти може бути притягнутий до академічної відповідальності, а саме: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, залік тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; позбавлення академічної стипендії тощо; відрахування з університету, що застосовується у випадку систематичних грубих порушень і лише після того, як не дали ефекту інші заходи впливу.

12. Методичне забезпечення

Навчально-методичне забезпечення дисципліни «Господарське та адміністративне право» включає: опорні конспекти лекцій викладача; підручники і навчальні посібники; нормативно-правові акти; навчально-методичний комплекс для здобувачів денної та заочної форми навчання, який складається з програми навчальної дисципліни «Господарське та адміністративне право», методичних рекомендацій щодо підготовки здобувачів до практичних занять та написання рефератів; методичних рекомендацій щодо організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти та підготовки до проміжного і підсумкового модульного контролю (заліку); переліку питань, що виносяться на залік; списку рекомендованої літератури.

1. Курс лекцій з навчальної дисципліни «Господарське та адміністративне право».
2. Програма навчальної дисципліни «Господарське та адміністративне право».
3. Силабус з навчальної дисципліни «Господарське та адміністративне право».

13. Перелік навчальної, наукової та довідкової літератури

Базова

1. Кириченко Ю. В., Кириченко В. М. Словник основних юридичних термінів з адміністративного права: навч. посіб. Запоріжжя: Національний університет "Запорізька політехніка", 2023. 56 с.
2. Подцерковний О. П., Добровольська В. В., Зятіна Д. В., Будурова Г. М. Господарське право : навч.-метод. посіб. (для студентів денної та заочної форми навчання). Одеса, 2021. 166 с.
3. Деревянко Б. В. Господарське право: особлива частина (правове регулювання господарських відносин в окремих галузях економіки) : навч. посіб. / д-р юрид. наук, проф. Б. В. Деревянко; МВС України, Донецький державний університет внутрішніх справ. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2021. 314 с.
4. Мелех Л. В. Господарський процес України : підруч. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 316 с.
5. Адміністративне право України : підруч. / В. В. Серета, О. Л. Хитра, Ю. С. Назар, Д. І. Йосифович, Я. М. Когут та ін. ; за заг. ред. Ю. С. Назара. Львів : ЛьВДУВС, 2021. 680 с.
6. 2. Господарське право : навч. посіб. / укл. А. А. Бутирський . Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. 144 с.
7. Вінник О. М. Господарське право в умовах цифровізації економіки : навч. посіб. / Вінник О. М., Шаповалова О. В. ; за заг. ред. Вінник О. М. Київ: НДІ приватного права і підприємництва ім. акад. Ф. Г. Бурчака НАПрН України, 2020.
8. Адміністративне право України. Повний курс : підруч. / В. Галунько, П. Діхтієвський, О. Кузьменко та ін. ; за ред. В. Галунька, О. Правоторової. Видання третє. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 584 с.
9. Швидка Т. І. Господарське право в схемах і таблицях : навч. посіб. Харків : Право, 2019. 130 с.
10. Мілаш В. С. Господарське право : навч. посіб. для підготовки до іспитів. 6-те вид., змін. Харків : Право, 2019. 336 с.
11. Господарське право: загальна частина : навч. посіб. / К. Р. Резворович, О. С. Юнін, М. П. Юніна та ін. Дніпро: Видавець Біла К. О., 2019. 262 с.

Допоміжна

1. Кириченко Ю. В. Актуальні проблеми конституційно-правового регулювання обов'язків людини і громадянина та обов'язків держави в Україні в контексті гармонізації з законодавством європейських держав: монографія. Дніпро: Видавництво "Ліра", 2025. 273 с.
2. Кириченко В. М., Кириченко Ю. В., Соколенко Ю. М. Право інтелектуальної власності: підручник. Запоріжжя: Національний університет "Запорізька політехніка", 2024. 161 с.

3. Кириченко В. М., Кириченко Ю. В., Куракін О. М. Договірне право України: підручник. Запоріжжя: Національний університет «Запорізька політехніка», 2024. 230 с.

4. Петровська І. І. Правові основи публічного адміністрування зовнішньоекономічної діяльності в Україні. *Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України*. Вип. 65, 2024. С. 107-119.

5. Соломаха А. Г. Іманентний концепт правової держави та його вплив на трансформацію адміністративного права. *Право і суспільство*. № 2, 2024. С. 562-567.

6. Липій Є. А., Комзюк А. Т., Комзюк М. А. Адміністративно-правовий режим воєнного стану, введеного в Україні у зв'язку з московською військовою агресією. *Науковий вісник публічного та приватного права*. Зб. наук. праць. Вип. 3. 2022. С. 100-106.

7. Комзюк А. Т., Комзюк М. А., Липій Є. А. Виконання адміністративних актів: новації прийнятого Закону «Про адміністративну процедуру». *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського*. Серія: Юридичні науки. 2022. Том 33 (72) № 4.

8. Петровська І. І. Адміністративні послуги в правовій системі України. *Актуальні питання вдосконалення чинного законодавства України*. Вип. 59. 2022. С. 154-167.

Нормативно-правові акти

1. Конституція України від 28 червня 1996 р.

2. Цивільний кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 р. № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/435-15>.

3. Цивільний процесуальний кодекс України: Закон України від 18 березня 2004 р. № 1618-IV. URL: [http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1618 15/print](http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1618%2Fprint)

4. Про міжнародні договори України: Закон України від 29 червня 2004 року № 1906-IV. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws>.

5. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18 вересня 1991 року № 1560-XII. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws>.

6. Про державну статистику: Закон України від 17 вересня 1992 року № 2614-XII. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws>.

7. Про захист прав споживачів: Закон України від 12 травня 1991 року № 1023-XII. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws>.

8. Про надра: Закон України від 27 липня 1994 року № 132/94-ВР. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws>.

9. Про інноваційну діяльність: Закон України від 04 липня 2002 року № 40-IV. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws>.

10. Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23 лютого 2006 року № 3480-IV. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws>.

11. Про господарські товариства: Закон України від 19 вересня 1991 року № 1576-XII. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws>.

12. Про страхування: Закон України від 07 березня 1996 року № 85/96-ВР. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws>.

13. Про особливості регулювання діяльності юридичних осіб окремих організаційно-правових форм у перехідний період та об'єднань юридичних осіб: Закон України від 9 січня 2025 року № 4196-IX. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws>.

14. Рекомендовані інформаційні джерела

1. Офіційне інтернет-представництво Президента України – <https://www.president.gov.ua>.
2. Офіційний сайт Верховної Ради України – <https://www.rada.gov.ua>.
3. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України – <https://www.kmu.gov.ua>.
4. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України – <https://www.kmu.gov.ua>.
5. Офіційний сайт Конституційного Суду України – <http://www.ccu.gov.ua>.
6. Офіційний сайт Верховного Суду України – https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/
7. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини – <https://www.ombudsman.gov.ua>.
8. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського – <http://nbuv.gov.ua>.